

Quo vadis PVO?

K článku pplk. doc. Ing. Josefa Šillera, CSc.
uveřejněnému ve VR č. 4/1993

Reorganizace bývalých součástí protivzdušné obrany na vojsko integrované PVO a vojskovou PVO je skutečně poznamenána setrváním názorů řady odborníků na původní koncepci a prosazováním myšlenek původní taktiky a operačního umění PVOS a PVO PV. K tomu je ale nutné připomenout, že existuje ještě třetí názorová skupina, která pochopila úkoly "sladěného" použití prostředků vojska PVO, tedy RTV, PLRV, SL a nutnost vytvářet vojskovou PVO na bázi vysoce mobilních prostředků, které mohou působit v dynamické struktuře prvního sledu obrany s vysokou účinností.

Je nutné rovněž připomenout, že prosazení určitých myšlenek ve štábech je spojeno s intenzitou jejich přípravy, tedy s přípravou osob, která v důsledku ekonomické situace se dostala do slepé uličky silné omezeného počtu cvičení a nácviků. Je tedy předčasné formulovat myšlenku jako nevyužití možností integrovaného PLRV.

Nesouhlasím rovněž s názorem, že došlo k integraci technických prostředků PVO. Integrovány byly pouze organizační struktury, ale technická integrace dosud nebyla dokončena. Pro její další průběh je charakteristické zavádění automatizovaného informačního systému, nových prvků automatizovaného zpracování radiolokační informace a její distribuce uživatelům. Jsem toho názoru, že právě automatizované zpracování radiolokační informace je faktor integrující vojsko PVO s vojskovou PVO a jedině tento přístup může zabezpečit vysokou efektivnost obou systémů vyzbrojených morálně stárnoucími palebnými prostředky. Vykonaná velitelskoštatbní cvičení v minulém období řešila pouze organizační otázky protivzdušné obrany a právě nedokonalá technická integrace je příčinou stagnace v názorovém zaměření jednotlivých skupin.

Je poněkud zavádějící názor, že protivzdušnou obranu pozemního vojska lze úspěšně řešit pouze soustředěným úsilím všech mobilních prostředků integrované a vojskové PVO. Je prokazatelné, že v konfliktu střední a velké intenzity se podstatně sníží účinnost mobilních prostředků typu KUB v blízkosti předního okraje obrany. Tedy k organizaci PVO je nutný poněkud odlišný přístup. Musí to být obrana tvořená variantním soustředěním úsilí všech sil a prostředků PVO, tedy RTV, PLRV, SL a vojskové PVO. Přitom hlavním úkolem vojskové PVO je odrážet úder bitevního letectva a vrtulníků s důrazem na obranu prvosledových svazků a útvarů. Dvojedílným úkolem vojska PVO musí být obrana pozemního vojska a teritoria,

tedy obrana vzdušného prostoru. Variantnost vychází z pravděpodobných cílů úderů protivníka. Přitom priorita je dána opět znalostí operace připravované protivníkem. Ta může být vzdušná, vzdušně pozemní nebo pozemní. Pokud bude vždy dáována priorita vojska PVO obraně pozemního vojska a nebude položen důraz na "odrážení úderů" vzdušného protivníka, snižuje se efektivnost použití palběných prostředků pro získání iniciativy ve vzdušném prostoru a odolnost celého systému protivzdušné obrany.

Souhlasím s názorem, že nelze omezovat mobilní komplexy typu KUB na úkor ostatních relativně stacionárních typů.

Početně malá armáda by měla připravovat "jednotnou" obrannou operaci, v součinnosti sil a prostředků pozemního vojska, letectva a PVO. Nevýhodu obránce kompenzovat schopností variantního řešení obrany vzdušného prostoru, obrany území a jejich kombinace. Pokud se budou uzavírat druhy ozbrojených sil a druhy vojsk jen do svých vlastních problémů a zájmů, pak platí známá moudrost o lámání svazků a jednotlivých prutů.

Z hlediska terminologie autor potvrzuje svoje QUO VADIS, neboť rozkazem ministra obrany pro vytvoření integrovaného systému se u vojska PVO používá termínu **komplex**, u vojskové PVO termínu **komplet**. Tím nechci řešit otázku, který termín je správný.

Podle mého názoru je v článku poněkud tendenčně snižována mobilita "stacionárních" komplexů. Pouze oddíly S-200 lze z pohledu autora považovat za stacionární a komplexy OSA za mobilní. Z hlediska zasazení do léčky, transportability a řešení dalších netradičních taktických prvků lze využívat všechny ostatní typy palběných prostředků ve výzbroji PLRV. V závislosti na operativnosti cyklu průzkum - palba vzdušného protivníka mohou být i tyto prostředky ničeny. Tím nechci snižovat schopnost manévru plrp KUB, jen upozornit na argumenty, které nejsou tak významné, jak by se z pohledu autora zdálo.

Tímto názorem na danou problematiku jsem se snažil zvýraznit momenty, které při řešení protivzdušné obrany považuji za důležité. Jsem toho mínění, že je nutné řešit vyvážený systém protivzdušné obrany, který vysokou účinností cyklu průzkum - velení - palba umožní vytvořit efektivní systém. Proto se ztotožňuji s poslední větou článku.

Autorovi přeji, aby jeho obhajoba mobilních prostředků vedla k zamyšlení odpovědné orgány a přispěla k vytvoření účinného systému PVO i v podmínkách ekonomických omezení.

Plukovník Ing. Karel Urbánek